

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

KONFERENCJA 300 LAT DERENKU
OBCHODY DNIA PRZYJAŹNI 2017
URODZINY GEN. BEMA
DZIEŃ KOBIET

SPIS TREŚCI

TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

- 3 A Nemzetiségi Ombudsmanhelyettes a Magyar–Lengyel Barátság Ünnepnapijáról
- 3 Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich ds. narodowości o Świątce Przyjaźni Polsko–Węgierskiej
- 4 Lengyel–Magyar Barátság Napja Piotrków Trybunalskiban
- 5 Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej w Piotrkowie Trybunalskim
- 6 Polsko–węgierskie świętowanie Dnia Przyjaźni w Budapeszcie
- 7 Piotrków Trybunalski przekazał Flagę Przyjaźni miastu Veszprém
- 8 A Lengyel–Magyar Barátság Napja ünnepe Szögligeten
- 9 Lengyel–Magyar Barátság Napi rendezvények Miskolcon
- 10 Cosa Polska Barátság Napi Koncertje
- 10 Obchody Dnia Przyjaźni w Békéscsabie
- 11 Urodziny generała Bema Bem apó születésnapja
- 12 Konferencja 300 lat Derenku
- 14 Derenk 300 éve – Konferencia az Országgházban
- 15 116 urodziny hrabiego Jánosa Esterházyego
- 16 Święto Kobiet w Budapeszcie
- 17 Kobiety górą!
- 18 „Piosenka jest dobra na wszystko!” Święto Szkoły w SPK
- 18 Dzień otwarty w SPK
- 19 Ambasador RP odwiedził katedry polonistyki na ELTE i w Píliscsaba

Z ŻYCIA SZKOŁY POLSKIEJ

- 20 Olimpiada Kreatywności – Destination Imagination
- 21 Święto Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej – czyli wszystko o Wiśle

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 22 A Harcoló Szolidaritás és 1988. március 15-e
- 23 Z Orłowiczem na Węgrzech 1.

CO BĘDZIE?

FELIETON

- 26 Języki rodzinne

Dzieci na Wielkanoc

Dzieci na Wielkanoc są inne niż zazwyczaj,
W dzieciach na Wielkanoc jest moc tajemnicza,
Dzieci na Wielkanoc
Wstają bardzo rano
I pytają: – Dlaczego dzwony tak głośno krzyczą?

Dzieci na Wielkanoc mają czerwone usta,
Czerwonymi ustami plotą różne głupstwa:
Czy strażak śpi na wieży,
Czy słońce to jest księżyc
I dlaczego hiacynty zagładają w lustra.

Ty dzieciom na Wielkanoc odpuść wszystkie winy:
Że rozlały atrament, że zbiły słoiki –
Gdy tak smacznie śpią nocą,
Nie dziw, że we dnie psocą,
Że wciąż w ruchu są, jak małe listeczki brzeziny.

Ty także byłeś mały. To historia dawna,
Powiadasz. Ja rozumiem – dzisiaj nosisz krawat,
Parasol i notesik,
Ale gdyś jest wśród dzieci,
Czy nie jesteś znów dzieckiem, powiedz, czy nieprawda?

Widzisz, ten świat jest wciąż niedoskonały:
Jednym ciągle zbyt groźny, innym wciąż zbyt mały –
Ale wiedz: ciemne drogi,
Troski, trudy i trwogi –
Że dzieci, zawsze dzieci w nim opromieniały.

I jeszcze jedno cierpkie słówko jegomości
Podrzucę na odchodnym, z sympatii, z miłości:
Że gdy dzieciom, mój panie,
Zechcesz kropnąć kazanie,
Zaczynaj od kazania do własnych słabości.

Konstanty Ildefons Gałczyński

A Nemzetiségi Ombudsmanhelyettes a Magyar–Lengyel Barátság Ünnepnepjáról

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich ds. narodowości o Świącie Przyjaźni Polsko–Węgierskiej

Mint a magyarországi nemzetiségek jogainak védelméért felelős ombudsmanhelyettes, fontosnak tartom, hogy megemlékezzünk a hazánkban együtt élő, államalkotó nemzetiségeink identitását formáló történelmi eseményekről. Ilyen különleges esemény a Magyar–Lengyel Barátság Ünnepnepja, amelynek alkalmából minden év március 23-án a két nép történelmi barátságáról emlékezünk meg. Az erről szóló döntést a magyar Országgyűlés és a lengyel Sejm 2007 márciusában hozta meg.

A magyar-lengyel szolidaritás éve alkalmából 2016-ban számtalan közös kulturális eseményre került sor, ahol közös történelmünk kölcsönös feltárása ugyanolyan fontos volt, mint jelenlegi értékeink bemutatása. Az évszázados magyar-lengyel barátságról és a magyarországi lengyel nemzetiségi közösségről való megemlékezésre 2017-ben alkalmat adhat az is, hogy idén ünnepeljük a mai Magyarország területén található egyetlen, egykor teljes egészében lengyelek által lakott község, Derenk benépesítésének 300 éves évfordulóját. A mára elnéptelenedett egykori falu az Aggteleki Nemzeti Park területén található, a szlovák határ közelében. Az 1711-es pestisjárvány idején kihalt települést 1717-ben az Esterházyak szepességi lengyel telepeseikkel keltették új életre. Ma már csak az egykori iskola romjai és egy kápolna jelzi az egykor virágzó település helyét.

A magyarországi lengyel közösség számára ez az emlékhely mégis fontos, jelzi ezt a hajdani búcsú időpontjában évente ott megtartott megemlékezésük

A dinamikusan fejlődő magyar-lengyel kapcsolatok és a két nép barátságának számtalan jele bizonyítja azt, hogy Stanisław Gabriel Worcell 1849-ben írt, sokat idézett szavai kiállták az idők próbáját: "Magyarország és Lengyelország két örökéletű tölgy, melyek külön törzset növesztettek, de gyökereik a föld alatt messze futva összekapcsolódtak és láthatatlanul egybefonódtak. Ezért egyiknek léte és erőteljessége a másik életének és egészségének feltétele."

Jako zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich ds. narodowości żyjących na Węgrzech za istotną uważam pamięć o wydarzeniach historycznych kształtujących tożsamość narodowości żyjących na Węgrzech. Takim uroczystym wydarzeniem jest Dzień Polsko–Węgierskiej Przyjaźni, który świętujemy 23 marca każdego roku. W tym dniu świętujemy historyczną przyjaźni obu narodów. Decyzję o ustanowieniu tego święta przyjęło Węgierskie Zgromadzenie Narodowe i Polski Sejm w marcu 2007 roku.

W roku 2016 – Roku Polsko–Węgierskiej Solidarności – miały miejsce liczne wydarzenia kulturalne, podczas których pokazanie naszej wspólnej historii było tak samo ważne, jak i aktualne

wartości. O historycznej przyjaźni obu narodów w 2017 roku będziemy szczególnie pamiętać, podczas obchodów 300 rocznicy założenia Derenku – jedynej wsi na Węgrzech niegdyś w pełni zamieszkaney przez Polaków. Obecnie całkowicie wyludniona wieś znajduje się na terenie Parku Narodowego w Aggtelek, blisko granicy węgiersko-słowackiej. Wieś, której mieszkańców przetrzebiła epidemia dżumy w 1711 roku, odżyła, kiedy rodzina Esterházych zaludniła ją w 1717 roku Polakami ze Spiszu. Dziś jedynie ruiny szkoły i kaplica świadczą o istnieniu tej, niegdyś kwitnącej, miejscowości. Pomimo tego, to miejsce pamięci jest nadal bardzo ważne dla Polonii żyjącej na Węgrzech, na co wskazują uroczystości organizowane rokrocznie w dniu tradycyjnego odpustu parafialnego.

Dynamicznie rozwijające się kontakty węgiersko-polskie oraz niezliczone oznaki przyjaźni pomiędzy tymi narodami świadczą o tym, że nic nie straciły na aktualności słowa Stanisława Gabriela Worcella napisane w 1849 roku: Węgry – Polska dwa wiekuiste dęby! Każdy z nich wystrzelił pnios osobnym i odrębnym, ich korzenie, szeroko rozłożone pod powierzchnią ziemi splątały się i zrosły niewidocznie.

*Sándor Erzsébet Szalayné
Profesor HC, egyetemi tanár,
ombudsmanhelyettes
z-ca Rzecznika Praw Obywatelskich*

Lengyel–Magyar Barátság Napja Piotrków Trybunalskiban

Magyarország és Lengyelország minden évben hivatalosan március 23-án ünneplik meg a Lengyel–Magyar Barátság Napját. Idén a közép-lengyelországi Piotrków Trybunalskiban tartottak közös ünnepet.

kapcsolja ma egymáshoz. A közös sors nemcsak a múlt sorsfordító eseményeiben élhető át, "tetten érhető mai érzéseinkben, törekvéseinkben, az élet egyszerű, pátosztól mentes pillanataiban" – fogalmazott a magyar államfő.

A megemlékezésen részt vett Áder János Magyarország és Andrzej Duda Lengyelország államfője. 2017 március 24-én ünnepi gálával indul a műsor, ahol bemutatták a lengyel–magyar barátság zászlóját.

Az ünnepségen számos lengyel–magyar témájú kulturális program szerepelt, kiállítások, koncertek, filmvetítések, könyvbemutatók, tudományos konferenciák, magyar és lengyel néptáncgyűttesek bemutatója. A legnagyobb attrakció a lengyel fiatal énekes Michal Szpak és az Omega együttes fellépése volt.

Március 25-én felavatták Sziklay Eugeniusz magyar ejtőernyős emléktábláját.

A lengyel–magyar barátság napjának története 2006. március 24-ig nyúlik vissza, amikor Lech Kaczyński lengyel és Sólyom László magyar köztársasági elnök Győrben aláírták a győri nyilatkozatot, valamint átadták a lengyel–magyar barátság első köztéri emlékművét. A magyar Országgyűlés 2007. március 12-én, a lengyel Szejm március 16-án nyilvánította határozatban ünnepnapnak március 23-át, a lengyel–magyar barátság napját.

A lengyel–magyar sorsközösségre, a szabadságharcok idején is tanúsított barátságra utalva Áder János elmondta: "A két nép barátságának a történelem mélységet, a rokonlelkűség megértést, a kölcsönös kíváncsiság pedig mindig megújuló erőforrást ad". Ez a barátság "túlélte már dicső királyságokat és gyilkos diktatúrákat, viharokat és vitákat, győzelmeket és vereségeket" – állapította meg a magyar államfő. "Olykor a csatazajban találtunk egymásra, máskor csendes versorokban értettük meg egymást" – mutatott rá.

A két nép baráti kapcsolatainak emléknapjának minden évben másik ország egy-egy városa ad otthont. 2007-ben Przemysł, 2008-ban Debrecen, 2009-ben Krosno, 2010-ben Óbuda-Békásmegyer, 2011-ben Poznań, 2012-ben Ópusztaszer, 2013-ban Tarnów, 2014-ben Eger, 2015-ben Katowice, 2016-ban Budapest, 2017-ben pedig Piotrków Trybunalski. Jövőre Veszprémben kerül sor a találkozóra.

Kifejtette azt is, hogy a lengyel–magyar kapcsolatok története "sokkal több, mint dinasztiai története, államok szövetsége, vagy két ország vezetőinek kézszorítása". Hangsúlyozta: a két nemzetet "közös céljaik és érdekeik, a személyes jó emlékek, az úton-útfélen megtapasztalt közvetlenség láncszeme"

Ijjas Anna

Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej w Piotrkowie Trybunalskim

Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej jest świętem obchodzonym każdego roku 23 marca w wielu miejscach zarówno na Węgrzech, jak i w Polsce. Jego centralne obchody organizowane są naprzemiennie w tych dwóch krajach i są rokrocznie okazją do spotkania najważniejszych polityków. W 2017 miastem–gospodarzem był Piotrków Trybunalski.

Oficjalny dwudniowy program, w którym uczestniczyli prezydent Węgier János Áder, oraz prezydent RP Andrzej Duda rozpoczął się 24 marca przekazaniem flagi Przyjaźni Polsko–Węgierskiej, 25 marca natomiast odsłonięto tablicę pamięci Eugeniusza Sziklayego, węgierskiego wynalazcy i spadochroniarza, który zginął podczas skoku w Piotrkowie i został pochowany na piotrkowskim cmentarzu. Podczas uroczystości Andrzej Duda powiedział, że zginął on próbując udoskonalić spadochron, urządzenie, które dla pilota jest jedynym ratunkiem w sytuacji, kiedy samolot nie może wylądować. Wiedział, że jedyną możliwością wypróbowania go jest sprawdzenie w praktyce. Odwaga i bohaterstwo polegały więc na tym, że nie oddał swojego wynalazku innym, ale sam go wypróbował. Za wolę „popychania” ludzkości do przodu zapłacił najwyższą cenę. Dzięki temu obeliskowi pamięć o nim będzie trwała – powiedział prezydent.

Na koniec uroczystości prezydenci odsłanili „Kamień pilotów”, na którym znalazła się tablica upamiętniająca Eugeniusza Sziklayego oraz złożyli pod nim kwiaty.

Innym punktem obchodów była Gala Przyjaźni Polsko–Węgierskiej, która odbyła się w Miejskim Ośrodku Kultury. Gości przywitał Prezydent Miasta Krzysztof Chojniak, który wielokrotnie podkreślał związki Polski i Węgier oraz wkład piotrkowian w rozwój stosunków między oboma państwami, szczególnie Adama Kozłowskiego, wybitnego tłumacza języka węgierskiego, zasłużonego dla upowszechniania literatury węgierskiej oraz Grzegorza Łubczyka, korespondenta prasy polskiej w Budapeszcie i ambasadora RP na Węgrzech. Prezydent Chojniak wspominając także współczesną współpracę Piotrkowa z miastem partnerskim Mosonmagyaróvár zwrócił uwagę, że polsko–węgierskie relacje, choć wystawiane na niejedną próbę, nie tylko przetrwały, ale z każdym pokoleniem stają się trwalsze. Bądźmy silni siłą wspólnych doświadczeń i szlachetnych dokonań – podkreślił.

Uroczystość zamknął Koncert Przyjaźni, który zobaczyło ponad sześć tysięcy osób.

Wystąpili zespół Glasses i Michał Szpak, a gwiazdą koncertu była legenda rocka, węgierski zespół OMEGA, wraz z którym gościnnie wystąpił Józef Skrzek. Wśród największych przebojów znalazł się hit „Dziewczyna o perłowych włosach”... oraz, specjalnie dla piotrkowskiej publiczności, „Dziwny jest ten świat” Czesława Niemena.

Na koniec widzowie usłyszeli motywy muzyczne łączące Polskę i Węgry, które na niebie zilustrował pokaz sztucznych ogni.

(red.), fot. 800lat.piotrkow.pl

Polsko-węgierskie świętowanie Dnia Przyjaźni w Budapeszcie

26 marca Stołeczny Samorząd Polski wraz z Samorządem Polskim V dzielnicy Budapesztu do paradnej sali teatralnej peszteńskiego pałacu DUNA zaprosił Polaków i Węgrów na wspólne świętowanie zorganizowane z okazji Dnia Polsko-Węgierskiej Przyjaźni.

A spotkanie to było nadzwyczajne, bo uświetnione przedstawieniem baletowym „Wesele w Ojcowie” krakowskiego Baletu Dworskiego Cracovia Danza.

„Wesele w Ojcowie” z muzyką Karola Kurpińskiego i Józefa Damsego nazywane jest pierwszym polskim baletem narodowym. Balet Dworski Cracovia Danza przywrócił to dzieło publiczności po kilkudziesięciu latach zapomnienia. Taneczna opowieść o weselu w podkrakowskim Ojcowie swoją prapremierę miała w 1823 roku w Teatrze Narodowym w Warszawie i stała się wtedy manifestacją polskości. Spektakl okazał się scenicznym przebojem – w XIX wieku gościł na warszawskiej scenie ponad 400 razy! Popularność „Wesela w Ojcowie” była tak wielka, że tańce z przedstawienia trafiły na salony i sale balowe. Balet ten wystawiany był też za granicą: jeszcze w XIX wieku polskie tańce podbiły dzięki niemu Rosję, a w latach międzywojennych spektakl pokazano m.in. w Nowym Jorku i na Łazurowym Wybrzeżu. Po wojnie polskie teatry sięgały po ten tytuł kilkakrotnie, po 1989 roku zaś spektakl ten wystawił jedynie zespół Mazowsze. Odbyło się tylko kilka prezentacji muzyki baletu w wersjach koncertowych.

W spektaklu Cracovia Danza wspaniałe mazury, krakowiaki, polki i marsze ukazane są w pełnej scenicznej krasie. Choreografie Leszka Rembowskiego oparte są na archiwalnych zapisach polskich tańców. Niezwykle ważnym elementem spektaklu jest oczywiście muzyka oraz tradycyjne pieśni obrzędu weselnego w wykonaniu, śpiewającej białym głosem, Magdaleny Wieczorek-Duchewicz.

Na wypełnionej Polakami i Węgrami – SSP zaprosił do udziału w święcie mieszkańców stolicy – po ostatnie miejsce sali pałacu Duna, zasiadło wielu zacnych gości, a wśród nich m.in. ambasador RP na Węgrzech prof. Jerzy Snopek wraz z małżonką, szef kancelarii wicepremiera Węgier Zoltán Csallóközi, wiceprezydent miasta Budapesztu Alexandra Szalay-Bobrovniczky, rzecznik narodowości polskiej w ZN RW dr Csúcs Lászlóné Halina, przedstawiciele Ministerstwa Zasobów Ludzkich Węgier, władz samorządowych V i X dzielnicy. Gospodynią wieczoru była przewodnicząca SSP dr Dorota Várnai.

(b.), fot. Barbara Pál

Piotrków Trybunalski przekazał Flagę Przyjaźni miastu Veszprém

Udało się! Nadzieję mieliśmy, ale kontrkandydat był mocny, dlatego też satysfakcja z wygrania konkursu na organizację centralnych uroczystości Dni Przyjaźni w 2018 roku jest tym większa. Było nam bardzo miło, gdy prezydent miasta Veszprém, Gyula Porga, po powrocie z Piotrkowa na walnym zgromadzeniu samorządu miejskiego podkreślił, że Samorząd Narodowości Polskiej w Veszprém miał swój udział w odniesionym sukcesie. Około roku temu, gdy miasto podjęło decyzję o złożeniu wniosku do węgierskiego Parlamentu, poproszono nas o dopisanie do listu motywującego rozdziału o działalności polonijnej w Veszprém. Nie wiadomo, (ale to chyba nie ma już znaczenia), jaką wagę miało napisane przez nas sprawozdanie, najważniejszym jest, że w przyszłym roku polska i węgierska para prezydencka będzie gościć w naszym mieście! Na tymże zgromadzeniu przewodnicząca Polskiego Samorządu w Veszprém zdała sprawozdanie z veszprémskich i piotrkowskich uroczystości, a prezydent miasta bukietem kwiatów podziękował za prężną działalność Samorządu.

W tym roku piotrkowskie Dni Przyjaźni poprzedziły uroczystości zorganizowane w Veszprém. Samorząd Narodowości Polskiej przygotował bardzo urozmaicony i ciekawy program. Miejski Dom Kultury na sobotnie popołudnie 18-go marca udostępnił nam cały budynek, dlatego mogliśmy przygotować różnorodny program. Najmłodsza widownia została zaproszona na projekcję kilkunastu odcinków dawnego kultu-

wego serialu "Przygody Bolka i Lolka", a ku naszemu zdziwieniu starsze pokolenie też chętnie zajęło miejsca na widowni. Jak mówili nam, to był ich ulubiony serial lat dziecięcych. W korytarzu wystawowym odbyło się otwarcie wystawy polskiej artystki malarki i gobeliniarki, Krystyny Wieloch-Varga. Otwarcia dokonała przewodnicząca Samorządu Ogólnokrajowego, Ewa Rónay. Polski Instytut w Budapeszcie przekazał dar dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Veszprém w postaci wielu tomów polskiej literatury (w tłumaczeniu na język węgierski). Na ręce dyrektorki biblioteki, Judit Pálmann, przekazał go ambasador Polski na Węgrzech, prof. Jerzy Snopek.

Kluczowym punktem programu był uroczysty koncert. Przybyłych gości przywitani prezydent miasta Gyula Porga i ambasador RP Jerzy Snopek. W części artystycznej wystąpiła polska śpiewaczka Karolina Socha, która wykonała pieśni Chopina, Moniuszki, Szymanowskiego oraz arie z polskich oper przy akompaniamencie fortepianowym Sylwestra Rostettera. Były też utwory fortepianowe Chopina wykonane przez uczniów konserwatorium muzycznego w Veszprém. Wielkim powodzeniem cieszył się występ polskiego zespołu ludowego „Polonez” z Budapesztu. Tańczyli i śpiewali naprawdę profesjonalnie ku radości veszprémskiej publiczności. Krótkim nawiązaniem do obchodów święta Wiosny Ludów była recytacja w języku polskim "Pieśni Narodowej" Sándora Petőfiego, wykonana przez Veronikę Papp.

Po koncercie zaprosiliśmy wszystkich przybyłych gości na polski bigos i pierogi, polskie koreczki z kabanosami i polskie słodkości firmy Wawel. Cały program został bardzo dobrze przyjęty, a lokalne media zamieściły liczne sprawozdania z uroczystości.

Hanna Kövesdi

A Lengyel–Magyar Barátság Napja ünnepe Szögligeten

Sok nagy, és hivatalos rendezvény volt Magyarországon és Lengyelországban, Szögligeti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat (SzLNÖ) is fontosnak tartotta, hogy megrendezze a Lengyel–Magyar Barátság Napját.

A rendezvényünk első részében szűkebb környezetünk, Szögli-

get, Szádvár, Derenk középkori lengyel kapcsolatainak kutatási eredményei kerültek ismertetésre. A bőség zavarában a Bebek familiára esett a választásom, annál is inkább mert, a derenki lengyelség betelepítésének 300. évfordulója mellett, az idén, a Szádvári Ostromának 450. évfordulójára emlékezünk, ahol is Bebek György felesége Patócsy Zsófia hősiiesen helytállt a császári túlerővel szemben. Szádvár nélkül nem beszélhetnénk sem Szögligetről, sem Derenkről (1268-ban említik először, a Szögliget-Derenken át Krakkóba tartó út védelmére épült).

Leghíresebb tulajdonosa a várnak a Bebek familia volt, akikről „a történelmet mindig a győztesek írják” effektus alapján negatív szereplőként szól az emlékezet. Pedig a régióban egyedül a Bebek családnak volt pozitív építő jellegű a tevékenysége, mindenki más rombolt! – Az osztrákok „rontják” (ismét) a várat és teszik földdel egyenlővé (1685). Ebben az időben már az Eszterházy család tulajdonában van a vár. Ekkor kezd a virágzó Derenk lakossága – munkahely elvesztése miatt – fogyatkozni, és a „nagy pestis járvány” után (1711) amelyre hivatkozunk Derenk elnéptelenedésével kapcsolatban, már csak pár családot talált Derenken.

A nemes Bebek familia lengyel kapcsolatait megvizsgálva a következő szenzációs adatok kerültek napvilágra: Patócsy Zsófia úrnőnek nagyapja anyai ágon Thurzó János Krakkó polgármestere volt! Lengyel-

ország nagy királya Báthory István nagyanyja pelsőczy Bebek Margit volt! Patócsy Zsófia lánya Zsuzsanna, férjhez ment somlyói Báthory Istvánhoz, aki a lengyel király Báthory Istvánnal unokatestvér volt! Tehát leegyszerűsítve mondhatjuk a Bebek család sok szállal kapcsolódott Lengyelországhoz sőt többször is megfordultak a Báthory István lengyel király udvarában.

Szeretném megjegyezni a szertegázó aprólékos levéltári kutatómunkámban nagy segítségemre Kenéz Andrea volt, aki szintén szögligeti lokálpatrióta személy.

A rendezvény további részében a Szögligetért Baráti Kör bejelentette, hogy Patócsy Zsófia tiszteletére a település főterére szobrot kíván emeltetni. A projektet SzLNÖ lehetőségéhez mérten kívánja támogatni. A rendezvény befejező részeként Szögliget Szádvár Derenk filmmel emlékeztünk a 300 éves derenki lengyelség évfordulójára. A film 42 perces és lengyel felirattal is el van látva. Megtekintése után teljes képet kaphatunk az áttelepítés mikéntjére, miértjére, a történetet sallangmentesen, az őszinte és igaz egyszerűség hangján mondja el, mutatja be az alkotó, akinek családja végül is érintett volt az áttelepítésben.

Gyerekkoromban nagyon sokan gúnyoltak derenki származásom miatt, de ezen az estén a hallgatóság elismerő tapsait hallva, nagyon büszke voltam derenki lengyel származásomra!

*Bubenkó Gábor
SzLNÖ elnök derenki leszármazott*

Lengyel–Magyar Barátság Napi rendezvények Miskolcon

Városunkban a jubileumi megemlékezést – 10 éve ünnepeljük március 23-án mindkét országban ezt a napot – március 17-én kezdtük az Avasi Gimnáziumban.

Itt három program is futott:

- az iskola honlapján egy kérdés-sor volt feltéve a magyar–lengyel kapcsolatokról;
- Dombovári Ágnes, aki 2011-ben a gimnáziumban érettségizett, grafikusművész, képzőművész-tanár "Képcirkusz – A lengyel plakátművészet" címmel tartott előadást a rajztagozatos diákoknak;
- az iskola színháztermében, a kulturális program keretében, lengyel költők versei, majd Frédéric Chopin F moll etűd című zongoradarabja hangzott el. Ezt követően két film került bemutatásra. A 9/2 osztály három tanulója „nanofilm” készítette az Avasi Gimnázium elmúlt 5 évének lengyel kapcsolatáról, amit a Duna Televízió által készített „Együtt harcol, s issza borát” című alkotása követett, ami a két nép közös történelmét dolgozta fel.

A Miskolci Lengyel Önkormányzat a kvízzjáték nyertesét ajándékcsomaggal jutalmazta, a színpadon fellépők, illetve a filmkészítők munkáját is édességgel köszönte meg.

A jól sikerült rendezvény utáni megbeszélésen a középiskola igazgatója – Schmidtné Törő Ágnes – a kapcsolatok további ápolásáról biztosította képviselő testületünket.

Március 21-én a Zenepalota nagytermében a Miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnázium

tanárai és diákjai a Katowicei Wojciech Kilar Zeneművészeti Líceum 50 fős delegációját fogadták, akikkel együtt nagyszerű közös koncertet adtak.

A programban a két ország zeneszerzőinek kórusra, zongorára és fúvósokra írt műveit adták elő. A műsort a két kórus közös száma zárta. A rendezvényt Miskolc MJV Önkormányzata finanszírozta.

Március 24–25-én a lengyelországi Piotrków Trybunalskiban tartott központ ünnepségre – ahol jelen volt a két ország államfője – a Miskolci Lengyel Önkormányzat 7 fős delegációja utazott ki. Tagjaink részt vettek a március 24-i délutáni és esti rendezvényeken, illetve március 25-én, a sportrepülőtéren Sziklay Jenő pilóta és ejtőernyős emlékművének átadásán és koszorúzásán. Szép idő volt, jól érezték magukat és sok élménnyel tértek haza. A kiutazást Miskolc MJV Önkormányzata anyagilag támogatta.

Fekete Dénes

Samorząd Polski w Miskolcu już po raz dziesiąty organizował obchody Dnia Przyjaźni Polsko–Węgierskiej. W tym roku rozpoczęły się ona już 17 marca programem przygotowanym wspólnie z miszkolckim Gimnazjum Avasi. Na stronie szkoły przygotowano zestaw pytań dotyczących związków polsko-węgierskich, Ágnes Dombovári przeprowadziła prelekcję o historii polskiego plakatu, a całość zamknęła uroczystość w sali widowiskowej szkoły podczas której, po wysłuchaniu koncertu fortepianowego i wiązanki polskich

wierszy, zebrani goście mogli obejrzeć film przygotowany przez uczniów gimnazjum, a przedstawiający polskie kontakty placówki z ostatnich pięciu lat. Kolejnymi punktami tegorocznych obchodów była wizyta chóru Szkoły Muzycznej im. W. Kilara z Katowic w Szkole Muzycznej im. Bartoka w Miskolcu i wspólny koncert, oraz wizyta delegacji Samorządu Polskiego na centralnych obchodach Dnia Przyjaźni w Piotrkowie Trybunalskim.

Cosa Polska Barátság Napj koncertje

A Lengyel–Magyar Barátság Napja alkalmából számos színvonalas program közül válogathattak az érdeklődők, Magyarországon és Lengyelországban egyaránt. Az itthon maradtak szórakoztatását a Cosa Polska nemzetközi együttes vállalta magára és március 23-án a budapesti Kávés Katica pubban teltházas és hajnalig tartó koncertet adtak a Lengyel–Magyar Barátság Napja alkalmából. A vendégeket – köztük a Wysocki Légió tagjait – a jeles ünnep alkalmából Lázár Márton Stanisław, a XIII. kerületi LNÖ elnöke köszöntötte.

Természetesen lengyel ételek és italok jártak körbe, miközben a táncparketten latin dallamokra ropták a párok, a poharak pedig újra és újra összecsendültek a lengyel–magyar barátság emlékére.

A Cosa Polska 2013-ban alakult zenekar tagságában és zenéjében több kontinens és nép kultúrája találkozik. Lengyel, spanyol, amerikai és magyar dallamok csendülnek fel egyetlen koncert alatt, amelyből mindenki megtálhatja a neki tetszőt.

Az együtttest Robert Dakowicz hamonikaművész alapította és vezeti. Tenorszaxofonon Békési László, klarinéton Grénus Tímea, trombitán Fernando Serrano Montoya, Nagy Gergő és Nagy Judit dobon, Peter Varga gitáron, Rontó Lili altszaxofonon, Szemző Dávid pedig basszusgitáron működnek közre.

llyas Anna

Obchody Dnia Przyjaźni w Békéscsabie

20 marca w Békéscsabie świętowaliśmy Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej. Honorowym gościem uroczystości był Marcin Sokołowski, Konsul RP. Małgorzata Leszko, przewodnicząca Samorządu Polskiego w Békéscsabie, powitała licznie zgromadzonych. W przemówieniu nawiązała do historii powstania Dnia Przyjaźni, opierającej się na przeszło tysiącletnich braterskich stosunkach między obu narodami – Polska i Węgry w ciągu tak długiego okresu czasu nigdy nie walczyły ze sobą, a w trudnych warunkach wspomagały się wzajemnie. Byli wspólni władcy, bohaterowie walczący o wolność obu narodów, oba kraje prowadziły i prowadzą podobną politykę i mają podobną kulturę. Konsul Marcin Sokołowski zaś w swoim przemówieniu, mówił o pozytywnym znaczeniu współpracy między obu narodami, które zostało ukoronowane w 2007 roku decyzją obu parlamentów, przyjmujących datę 23 marca za oficjalny Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej. Podczas uroczystości wysłuchaliśmy koncertu w wykonaniu Chóru im. Chopina – można było usłyszeć utwory Bárdosa: Dawny taniec i Dana-Dana, Lasockiego: Mazur, Chopina: Wiosnę oraz Etiudę E-dur. Na zakończenie koncertu wspólnie zaśpiewaliśmy piosenkę ludową: Dzieweczko ze Śląska. Pan konsul, po uroczystości, wpisał pamiątkowe słowa do albumu Stowarzyszenia Kulturalnego Przyjaźni Polsko–Węgierskiej.

Małgorzata Leszko

Urodziny generała Bema Bem apó születésnapja

„Szczególnie ważnym i mającym swój symboliczny wymiar w historii przyjaźni Polski i Węgier jest czas Wiosny Ludów” – podkreślił w swym wystąpieniu przy pomniku Bema w Budapeszcie ambasador RP na Węgrzech prof. Jerzy Snopek podczas spotkania zorganizowanego przez Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Józefa Bema na Węgrzech, 14 marca przy budańskim pomniku Generała, w dniu jego urodzin – tym razem 223 – obchodzonych w przeddzień święta narodowego Węgier upamiętniającego Powstanie Węgierskie 1848-1849 roku, którego naczelnym wodzem 169 lat temu był patron najstarszego na Węgrzech polskiego stowarzyszenia Józef Bem.

W uroczystości obok przedstawicieli Ambasady Polskiej w osobach ambasadora prof. Jerzego Snopka, attaché obrony płk. Jana Kurdziałka brali udział: wicedyrektor Instytutu Polskiego Jarosław Bajaczyk, rzecznik narodowości polskiej w ZN RW dr Csúcs Lászlóné Halina, przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech dr Rónayné Słaba Ewa, przewodnicząca Stołecznego Samorządu Polskiego dr Dorota Várnai, reprezentacje SNP IV, VII, XII i XIII dzielnicy Budapesztu oraz polskich stowarzyszeń polonijnych: p.w. św. Wojciecha i PSK im. J. Bema. Obecni też byli przedstawiciele Stowarzyszenia Węgierskich Absolwentów – magistrów polskiego WAT-u oraz obu szkół polskich i PIBM. Funkcję gospodarzy po raz pierwszy po niedawno odbytych wyborach władz „Bema”

pełnili prezes Korinna Wesołowski i wiceprezes Zoltán Nyitrai. Całości asystowała Grupa Rekonstrukcji Historycznej Legionu Polskiego im. J. Wysockiego oraz przedstawiciele mediów.

Urodzinowe spotkanie na placu Bema poprzedziła uroczystość składania wieńców zorganizowana przez Stołeczny Samorząd Polski, m.in. z udziałem konsula RP Marcina Sokołowskiego, przy tablicy ku czci gen. Józefa Bema znajdującej się na fasadzie budynku przy ulicy Akadémia 1.
(b.), fot Ijjas Anna

Március 14-én ünnepi megemlékezéseket tartottak a budapesti Bem téren és az Akadémia utcában, Bem tábornok születésének 223. évfordulójára alkalmából. Az ünnepi megemlékezésen részt vettek: Jerzy Snopek professzor úr, Lengyelország nagykövete, Jan Kurdziałek, katonai attasé, Marcin Sokołowski konzul, dr. Csúcs Lászlóné Halina, lengyel parlamenti szószóló, dr. Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, valamint Jarosław Bajaczyk, a Lengyel Intézet igazgatóhelyettese. Képviseltette magát a IV., VII., XII. és XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat, a Szent Adalbert Egyesület, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum, valamint a szervező Bem József Kulturális Egyesület, Wesołowski Korinna elnökkel és dr. Nyitrai Zoltán elnökhelyettesel az élen. Jelen voltak a Lengyel Iskola diákjai és a Wysocki Légió díszőrsége.

Konferencja 300 lat Derenku

Wśród poloników węgierskich rzadko wymienia się budynek Parlamentu w Budapeszcie, a przecież tam, na ścianie za miejscami prezydium obok herbów króla Macieja, czy dynastii Andegaweńskiej wisi herb dynastii Jagiellonów – biały orzeł na czerwonej tarczy... 7 kwietnia elementów polskich było tam jednak znacznie więcej.

Dzięki uprzejmości marszałka ZN Węgier László Kóvéra sala dawnej Izby Wyższej węgierskiego parlamentu zapewniła przepiękną oprawę dla konferencji naukowej Derenk 300 lat zorganizowanej przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski oraz Polski Instytut Badawczy i Muzeum. Konferencja ta rozpoczęła cykl imprez przygotowywanych w tym roku w okrugłą rocznicę pierwszego, udokumentowanego osiedlenia się Polaków na Węgrzech.

Przybyłych gości przywitał występ polskiego zespołu folklorystycznego z Białki Tatrzańskiej.

Otwarcia konferencji dokonała Ewa Słaba Rónay, przewodnicząca OSP, która serdecznie przywitała wszystkich przybyłych. Znaleźli się wśród nich przedstawiciele rządu Węgier, instytucji i samorządów polonijnych, przedstawiciele i rzecznicy innych narodowości i goście z Polski. Szczególnie ciepło, wielkimi oklaskami zebrani, powitali kilkudziesięcioosobową grupę derenczan i potomków derenczan oraz ich przyjaciół z Białki Tatrzańskiej.

W swojej przemowie przewodnicząca podkreśliła, że dla Polaków żyjących na Węgrzech Derenk jest spuścizną, którą otrzymaliśmy

od przodków i jako taki wymaga naszej szczególnej troski.

Przewodnicząca OSP odczytała też list skierowany do uczestników konferencji przez sekretarza stanu w MSZ, Jana Dziedziczaka, który nie mógł wziąć w niej udziału osobiście, ale pogratulował efektów dotychczasowej pracy OSP i zapewnił, że współpraca z organizacjami polonijnymi jest i będzie stałym elementem polskiej polityki zagranicznej.

Nieobecnego Ambasadora RP na Węgrzech, prof. Jana Snopka, reprezentowali żona Marta Gedeon i zastępca Michał Andrukonis, którzy po polsku i po węgiersku przeczytali list skierowany do uczestników konferencji

W imieniu węgierskiego rządu głos zabrał sekretarz stanu w MZL, Miklós Soltész. Przedstawił on Derenk, jako symbol wierności. Wierności polskości, wierze katolickiej i państwu węgierskiemu. Powiedział, że w związku z tym powinniśmy wszyscy być z Derenku i derenczan dumni. Zaznaczył jednak, że w sprawie Derenku są rzeczy, z których dumnym być nie można. Do takich należy przymusowe wysiedlenie wsi i związane z tym zniszczenie tego spójnego społecznego organizmu. Zauważył, że tutaj powinny paść słowa przeprosin, co zebrani przyjęli gromkimi brawami.

Tadeusz Adam Pilat, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych przypomniał wieloletnie związki między Polonią węgierską i europejską, jej udział w strukturach EUWP oraz swoją

KRÓNIKA

osobistą znajomość z wieloma działaczami samorządowymi. Zaznaczył, że zjednoczeni możemy więcej zrobić w interesie Polonii na świecie, jak również, że Polonia nigdzie nie zalicza się do mniejszości kłopotliwych, ale w niektórych państwach potrzebuje wsparcia kraju ojczystego i międzynarodowych instytucji. Podkreślił też, że sytuacja Polonii na Węgrzech jest wyjątkowa w skali światowej. Nigdzie indziej, bowiem nie istnieje możliwość utworzenia własnego, wybranego w demokratycznych wyborach i utrzymywanego przez państwo przyjmujące, samorządu narodowościowego i takich instytucji jak Muzeum czy Szkoła. Pilat, jako prezes EUWP podziękował Rządowi Węgier za stworzenie możliwości prawnych i finansowych do rozwoju i pracy Polonii na Węgrzech.

Jako ostatni głos zabrał Leszek Hensel, były konsul RP na Węgrzech. Wspominał czasy ponownego nawiązywania kontaktów między Derenkiem i Białką Tatrzańską, poszukiwanie starej mowy oraz organizację pierwszych odpustów derenczkich w 1995 roku. Jako pamiątkę tamtych czasów przywiózł fartuszek kuchenny, który otrzymał, jako derenczką relikwię na zakończenie swojej misji dyplomatycznej na Węgrzech, a teraz przekazał do zbiorów Muzeum.

Pierwszym prelegentem części naukowej konferencji był Konrad Sutarski, pisarz, pierwszy dyrektor Muzeum i Archiwum Polonii i wygłosił referat „Derenk – symbol polskich tradycji ludowych na Węgrzech”.

Następny, referat: Religia i obrzędy. Spiskie i derencskie trady-

cje, powiązania. Synteza badań wygłosił prof. Julian Kowalczyk, etnograf, członek PAN. Przedstawił przegląd dotychczasowych osiągnięć etnografów w badaniach pochodzenia derenczan, zaznaczając, że w tym przypadku tradycyjne metody okazały się niewystarczające, a przełomem było poszukiwanie odpowiednika parafii derenczańskiej, czyli takiej, która jako patrona miałaby świętego apostoła Judę Tadeusza.

Kolejny referat wygłosił prezes Związku Polskiego Spisza, współautor słownika derencckiego, Julian Kowalczyk, który porównał dialekty derenccki i spiski. Erzebet Bódi, etnograf Uniwersytetu w Debreczynie, przedstawiła referat o polskich tradycjach i potrawach w Derenku. Ágnes Kovács z Bódvavendég, zaś o kontaktach derenczkich Polaków z sąsiednimi węgierskimi wioskami i ich życiu codziennym.

Konferencję zamknęły referaty Sándora Tótha: Znani myśliwi i miejscowi kłusownicy w Derenku oraz Miklósa Rémiása o przesiedleniu polskich derenczan w latach 1938-1943, w którym zajmował się procesem wysiedlenia wsi oraz poczuciem tożsamości derenczan i pozytywnego wpływu, jaki ma na nie rokrocznie organizowany odpust.

Konferencję zamknął, jej współorganizator, Piotr Piętka, dyrektor PIBM. Zadał pozornie proste pytanie: dlaczego Derenk? I sam na nie odpowiedział: bo bez Derenku nie istniała by teraz narodowość polska na Węgrzech, nie miałyby swoich praw i przywilejów. Dlatego też, w imieniu całej węgierskiej Polonii, podziękował derenczanom za to, że są.

(red.) fot. Endre Boka

Derenk 300 éve – Konferencia az Országházban

Derenkről, a legrégebbi magyarországi lengyel településről szervezett konferenciát „Derenk 300 éve” címmel az Országos Lengyel Önkormányzat, valamint a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum 2017. április 7-én az Országház Felsőházi Termében.

A rendezvényen jelen volt Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, Csallóközi Zoltán miniszterelnökségi kabinetfőnök-helyettes, dr Csúcs Lászlóné Halina, lengyel parlamenti szószóló, Michał Andrukoniś követtanácsos, Marcin Sokołowski konzul, valamint Tadeusz Adam Pilat, a Külhoni Lengyelek Európai Unió elnöke. Képviseltette magát a budapesti és vidéki Polónia, valamint derenki küldöttség is. Jelen volt Jarosław Bającyk, a Lengyel Intézet igazgatóhelyettese, Soboltyńska Małgorzata, az Országos Lengyel Önkormányzat

elnökhelyettese, dr Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke, Molnár Mónika, a Lengyel Közművelődési Központ vezetője, Virágh József, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatóhelyettese, Torhány Imréné Katalin, a Derenk Szövetség elnöke, valamint Okos Márton, a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület elnöke, a 2017-es Szent László Év kezdeményezője is.

A rendezvény házigazdájának szerepét Rónayné Slába Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke töltötte be. A megnyitó beszéd után lengyel néptáncosok léptek fel.

Soltész Miklós államtitkár beszédében hangsúlyozta, lengyelek és magyarok barátsága mögött ezer év kölcsönös hűség van, legfőbb zálogai pedig közös királyaink, királynéink és szentjeink. Megköszönte a derenki lengyelek hűségét, felidézve, hogy a település lakói a trianoni békeszerződés megkötése után népszavazáson dönthettek, hogy Magyarországhoz vagy az újonnan alakult Csehszlovákiához akarnak-e tartozni és ők Magyarország mellett döntöttek.

Az államtitkár kiemelte: „büszkék vagyunk arra”, hogy a II. világháború idején sok lengyelt befogadtunk, ugyanakkor „bocsánatot kell kérnünk” Derenk lakosságának 1943-as kitelepítéséért, a település elnéptelenedéséért. Az államtitkár ezen szavait taps fogadta.

Soltész Miklós elmondta, a kormány nemzetiségi politikája nagyon fontos szerepet játszik Magyarország életében.

Az itt élő tizenhárom őshonos nemzetiség – melynek a lengyel is része – támogatása meg két és félszereződött 2010 óta. Hozzátette, természetesen támogatják a derenki búcsú létrejöttét, az önkormányzat székházának fejlesztését és kiemelten szolt a balatonboglári tábor fontosságáról, mely helyet adhat a magyarországi és lengyelországi lengyel gyerekek találkozásának. Bátorításként említette, hogy a Szent Adalbert Egyesületen keresztül támogatják és támogatni fogják a jövőben a Mindenkor Segítő Szűz Mária plébániát. Hangsúlyozta, egy jó terv esetén a kormány egy iskola építése mellé áll. Az ezeréves barátságunk ezernyi jelét tapasztaljuk napjainkban, magyarországi és lengyelországi rendezvényeken – zárta beszédét Soltész Miklós.

Jerzy Snopek, Lengyelország budapesti nagykövete a konferencia résztvevőinek küldött levelében úgy fogalmazott: a két ország több évszázados közös történelmének köszönhetően magyar földön sok lengyel emlékhely van, a háromszáz éves Derenk azonban különös jelentőségű.

Tadeusz Adam Pilat, a külhoni lengyelek európai uniós elnöke elmondta: húszmillió lengyel él Lengyelország határain kívül, mert a lengyelek mindig is szívesen utaztak el, hogy változtassanak életükön, ugyanakkor akárhol éljenek is a világban, őrzik identitásukat, kultúrájukat, akár több generáción keresztül is.

A konferencia programjában Derenkéről szóló színvonalas előadások szerepeltek.

Konrad Sutarski író, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum alapítója – Derenk szimbóluma és a lengyel népi hagyományok Magyarországon. Előadásában elmondta, hogyan karolta fel az Országos Lengyel Önkormányzat Derenk ügyét és 2017-ben kezdeményezte a derenki emlékhelyről való gondoskodást. Megemlíttette a Múzeum kiadványát, amely In memoriam Derenk címmel jelent meg.

Janusz Kamocki, Lengyel Tudományos Akadémia, a krakkói Jagelló Egyetem néprajzkutatója – Vallás és hitgyakorlat. Szepességi és derenki hagyományok, kapcsolódások. A kutatások szintézise.

Julian Kowalczyk, Lapsze Nizne. A Szepességi Egyesület elnöke, a derenki szótár megalkotója a derenki és szepességi nyelvjárást érdekes hangfelvételeken mutatta be.

Bódi Erzsébet, Debreceni Egyetem – Lengyel hagyományok és ételek Derenken

Kovács Ágnes, Bódvavendégi – A derenki lengyelek kapcsolatai a környező magyar falvakkal, azon belül Jabloncával, melyben bemutatta a derenkiek hétköznapi életét.

Tóth Sándor vadászattörténész – Ismert vadászok és helyi orvvadászok Derenken

Rémiás Tibor, történész, derenki leszármazott, Miskolc – A derenki lengyelek széttelepítése. Elmesélte a kitelepítés történetét, mit jelent a derenkiség, miért fontos a búcsú szerepe a hagyományok megőrzésében.

A rendezvény Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatójának beszé-

dével zárult. Miért éppen Derenk? – tette fel a kérdést. Mert Derenknek köszönhetően létezik a magyarországi lengyelség és jogokkal rendelkezik. A derenki leszármazottak igényelhetnek lengyel állampolgárságot. Piotr Piętka köszönetet mondott a derenkieknek, hogy vannak.

A rendezvényt követően a résztvevők Budapest egyik színvonalas éttermében közös ebéddel ünnepelték meg a konferencia sikerét. Derenk ma „szellemfalu” Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Aggteleki Nemzeti Park szélén. Az 1700-as évek elején egy pestisjárvány miatt elnéptelenedett települést 1717-ben szepességi lengyelekkel telepítették be újra. Évek múltával a lengyelek beilleszkedtek a kezdetben idegen környezetbe, de évszázadokon át „kincsként őrizték” az óhazából hozott szokásait, sajátos lengyel tájszólásokat, népköltészetüket. 1943-ban Derenk lakóit Horthy Miklós kitelepítette, mert a település a vadászterületén feküdt. Ám lakói évtizedeken át visszajártak még szülőföldjükre gyermekkoruk emlékeit keresve. Leszármazottaik pedig a mai napig kutatják, őrzik a település történetét.

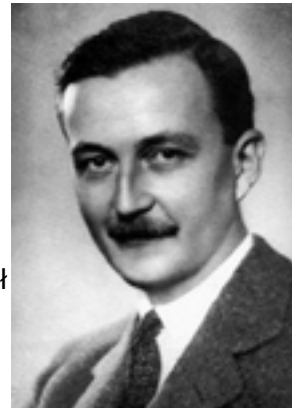
Az Országos Lengyel Önkormányzat kezdeményezésére indult el 1994-ben a derenki Búcsú melyet évente egyre nagyobb létszámmal és növekvő sikerrel rendeznek meg, 2003-ban pedig Derenk romfalut a Magyarországi Lengyelség Történelmi Emlékhelyévé nyilvánította. Idén ünnepeljük a lengyelek Derenkre érkezésének 300 évfordulóját.

A konferenciát az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

Ijjas Anna

116 urodziny hrabiego Jánosa Esterházyego

14 marca Samorząd Polski XII dzielnicy Budapesztu, jak co roku, zorganizował uroczystość składania wieńców przy budańskim pomniku hr. Jánosa Esterházyego. Pomnik ten został uroczystie odsłonięty w maju 2013 roku w parku Gesztenyés kert.

Tragiczne losy tego węgierskiego polityka symbolizują skomplikowaną historię dwudziestowiecznej Europy Środkowej. Są w nie również wplątane wątki polskie, ponieważ matką J. Esterházyego była Polka, Elżbieta Tarnowska.

W marcu 2009 roku za niesienie pomocy polskim uchodźcom w czasie II wojny światowej János Esterházy został pośmiertnie odznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

red. fot. K. Barsi, wikipedia

Święto Kobiet w Budapeszcie

Co prawda od Święta Kobiet minęło już trochę czasu, ale dla naszych pań, a myślę tu o Polonuskach, jest to dzień, na który zawsze czekają. I wtedy przypominają nam się słowa piosenki „Jak dobrze być kobietą”...

Nie zawsze jednak tak było. I gdyby nie walka kobiet w USA w 1909 roku nie wiadomo, jakby to i obecnie działało.

Po raz pierwszy Dzień Kobiet był obchodzony 28 lutego 1909 roku, a ustanowiony został przez Socjalistyczną Partię Ameryki. Jest to święto od dawna dobrze znane też Polakom. Wiele z nas reprezentujących starsze pokolenie, które niegdyś pracowało w Polsce, doskonale je pamięta. Najpierw z tej okazji dostawałyśmy po goździku, potem po tulipanie, czasami do tego dochodziły i inne prezenty, jak choćby rajstopy, ręczniki, ścierki, mydło, kawa, czyli towar wtedy deficytowy.

W 1945 roku podpisana została Karta Narodów Zjednoczonych potwierdzająca zasadę równości kobiet i mężczyzn, rok 1975 został ogłoszony przez ONZ Rokiem Kobiet, 8 marca zaś Międzynarodowym Dniem

Kobiet. I właśnie o tym dniu pamiętają organizacje polonijne i samorządy polskie, których na terenie Węgier jest rzeczywiście dużo, mimo, że Polonia nie jest tu wcale taka liczna, bo nie przekracza 8000 osób.

Ja skoncentruję się na obchodach tego święta w Budapeszcie, bo w pamięci nas, kobiet uczestniczących w tych imprezach, pozostały po nich miłe wspomnienia oraz piękne kwiaty, które najczęściej już zdobią nasze balkony lub ogródki.

Najwcześniej, bo już 5 marca, święto to połączone zostało z prezentacją Piwnicznej Zdrój. Z tej okazji odbyła się piękna wystawa tamtejszych artystów, degustacja wspaniałej kuchni regionalnej, występ kapeli góralskiej i nie zabrakło też oczywiście symbolicznego kwiatka dla wszystkich obecnych pań.

W sobotę 11 marca niektóre z naszych pań musiały wybierać między XVIII dzielnicą, kierowaną przez Katarzynę Balogh, a Stowarzyszeniem im. Bema. Co sprytniejsze i bardziej odważne wzięły udział w obu imprezach i jak

się okazało, można było zdążyć, nawet bez własnego samochodu.

Piękny koncert fortepianowy w wykonaniu młodzieży z Katowic odbył się w Sali Ślubów Urzędu Burmistrza XVIII dzielnicy. Wystąpili m.in. Ewelina Kulińska i Miłosz Wójtowicz. Panie zamiast symbolicznego kwiatka otrzymały wiśnie w czekoladzie w pięknych opakowaniach z różą. A potem odbyło się jeszcze eleganckie przyjęcie dla licznie przybyłych gości.

W Bemie natomiast, wystąpił znany aktor i wokalista Artur Gotz z recitalem Tango D'amore oraz zespół muzyczny w składzie: Dariusz Igielski i Łukasz Jerzykowski. W programie znalazły się m.in. piosenki lubianego przez nas popularnego Kabaretu Starszych Panów, Marka Grechuty i utwory z obu płyt wokalisty "Obiekt seksualny" i „Mężczyzna

prawie seksualny”. Świetnie się wszyscy bawiliśmy, bo przecież byli i panowie. Gospodarzami wieczoru w Bemie byli nowo

KRÓNIKA

wybrana prezes Korinna Wesołowski i Jakub Nagy. Ale tak naprawdę największe podziękowania należą się Hani Biró, która była wiceprezesem w zarządzie Eugeniusza Korka i dokończyła to, co ówczesny zarząd zaczął. Nikomu nie przeszkadzało, że artyści wystąpili dla naszej Polonii już w ubiegłym roku.

W sposób niecodzienny natomiast Samorząd IV dzielnicy i Klub Rodzin Polsko-Węgierskich pod kierunkiem Asi i Györgya Priszlerów. Uczcili oni zarówno Dzień Kobiet jak i zbliżające się Święto Narodowe Węgier 15 Marca. W niedzielę 12 marca zorganizowali wycieczkę do Muzeum Narodowego, na wystawę poświęconą setnej rocznicy koronacji ostatniego króla Węgier. Następnie grupa wszystkich uczestników wycieczki złożyła hołd polskiemu bohaterowi Węgierskiej Wiosny Ludów, gen. Wysockiemu, którego pomnik znajduje się przed Muzeum i wysłuchała koncertu w kościele kalwińskim. Tylko przyklasnąć takiej inicjatywie.

I wreszcie, jakby na zakończenie obchodów Dnia Kobiet Samorząd VIII dzielnicy zorganizował spotkanie z udziałem Teresy Csordás, która na harmonii wykonywała popularne polskie piosenki, a towarzyszył jej na klarnecie László Gulyás. W doskonałej atmosferze, którą zawdzięczamy przewodniczącej Renacie Trzciskiej można było nie tylko spotkać się w miłym towarzystwie, ale porozmawiać i pośpiewać. Oczywiście nie zabrakło ani polskich smakołyków ani symbolicznego kwiatka.

...w marcu naprawdę dobrze jest być kobietą!

Alicja Nagy

Kobiety górą!

Samorząd Narodowości Polskiej w Újpeszcie z okazji Dnia Kobiet zaprosił Panie, i osoby im towarzyszące, na wspólną wycieczkę do Muzeum Narodowego w Budapeszcie.

Nasze spotkanie odbyło się 12 marca, a więc tuż po Dniu Kobiet, a bezpośrednio przed węgierskim świętem narodowym Wiosny Ludów 15 marca. Postaraliśmy się więc odpowiednio upamiętnić i uczcić obie te ważne dla nas okazje.

W Muzeum Narodowym obejrzelśmy bogatą kolekcję hrabiego Széchenyiego, w której zwróciliśmy uwagę na polonika, jakim jest na przykład szabelka króla Zygmunta Augusta z dynastii Jagiellonów, którą otrzymał przy zaręczynach z córką cesarza Monarchii Austriackiej.

Później, w ogrodzie Muzeum Złożyliśmy wiązanek kwiatów pod popiersiem dowódcy Legionu Polskiego, generała Józefa Wysockiego, który z polskimi żołnierzami brał udział w wielu bitwach powstania Wiosny Ludów 1848-49 i właśnie tutaj, po zwycięskich walkach o Budę został na Węgrzech mianowany generałem.

Pomnik ten powstał w 1977 roku z inicjatywy ówczesnego Ambadora PRL na Węgrzech i Stowarzyszenia im. J. Bema. Bezpośrednim świadkiem odsłonięcia pomnika była ówczesna działaczka Bema Hania Nowotny, która nam o tym wydarzeniu opowiedziała.

Na zakończenie dnia wysłuchaliśmy koncertu organowego w kościele na placu Kalwina.

Asia Priszler

„Piosenka jest dobra na wszystko!” Święto Szkoły w SPK

Jedną z wielu tradycji Szkolnego Punktu Konsultacyjnego przy Ambasadzie RP jest hucznie i uroczysto obchodzone Święto Szkoły, które w tym roku odbyło się 4 marca, w sali zaprzyjaźnionego ze szkołą Instytutu Polskiego. Jego hasłem przewodnim było: „Piosenka jest dobra na wszystko!”

Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością ambasador RP Jerzy Snopek z małżonką, oraz konsul RP Marcin Sokołowski. Licznie przybyli też uczniowie szkoły wraz z rodzinami. Zebranych powitała kierownik SPK Beata Mondovics. Następnie miłe słowa o szkole, uczniach i znaczeniu nauki języka polskiego wypowiedział pan ambasador.

Po, jakże ważnej, części oficjalnej, na scenie pojawili się uczniowie, którzy naprawdę zaskoczyli zgromadzonych pięknym, prawdziwie profesjonalnym wykonaniem kilku piosenek. Występ na tak wysokim poziomie był wynikiem warsztatów wokalnych, które odbywały się w szkole w dniach poprzedzających Święto Szkoły. Poprowadziła je Dorota Curyłło nauczycielka śpiewu i piosenkarka jazzowa. Zgromadzeni podziękowali młodym artystom

zasłużonymi, gromkimi brawami. Następnie przyszła pora na konkurs wiedzy o polskiej piosence. Na zwycięzców czekały niezwykle cenne nagrody, dzięki naszym hojnym sponsorom: Belmont Zakopane, Dom Misyjny św. Józefa Misjonarza – Misjonarze Werbiści, Budapesti Közlekedési Központ, TELMEX - NOWY STYL Bútorgyártó és Kereskedelmi Zrt., dr Artur Skutecki, dr József Túri, Muzeum Narodowe w Budapeszcie, Rzecznik narodowości polskiej Dr. Csúcs Lászlóné Halina, Polskie Radio Warszawa.

Podkład muzyczny i wokalny konkursu zapewniły Edyta Deák i Danuta Misiąg, mamy uczniów szkoły. Walka o konkursowe punkty trwała do ostatniej chwili. Ostatecznie pierwsze miejsce zajęła Julka Mazi z mamą, drugie siostry Ala i Zosia Hernik, wspomagane przez mamę, a na trzecim uplasowała się rodzina Forreiter (Eszter, Márton, Maté, Marek i ich mama). Gratulujemy!

Po ogłoszeniu wyników konkursu i wręczeniu nagród na scenie pojawiły się Dorota Curyłło i Justyna Curyłło. Mama i córka zaprezentowały znane i lubiane polskie piosenki – współczesne i te trochę starsze. Piosenki w ich wykonaniu sprawiły radość, przywołały wspomnienia, naprawdę wzruszyły publiczność.

Wyrazicielem nastrojów wielu słuchaczy był pan ambasador, który podziękował artystkom za pełen wzruszeń koncert.

Sponsorom święta dziękujemy!

Anna Petrovics

Dzień otwarty w SPK

W dniach 27 lutego do 1 marca miały miejsce Dni Otwarte Szkolnego Punktu Konsultacyjnego. Były okazją do zapoznania się z ofertą szkoły, obejrzenia lekcji i poznania nauczycieli. Dni Otwarte, korespondowały z Dniem Języka Ojczystego i przebiegały pod hasłem: „Mądrzej głowie dość dwie słowie, czyli wyższa szkoła jazdy językowej”. Nauczyciele przygotowali interesujące lekcje, które okazały się przednią zabawą językiem polskim opartą na poznawaniu związków frazeologicznych.

Goście mieli możliwość przekonać się, że szkoła jest miejscem, w którym proces nauczania oraz uczenia się stanowi radosne przeżycie i dla uczniów i dla nauczycieli, a osiągamy to stosując aktywne metody nauczania, wsparte najnowszą technologią informatyczną i właściwie dobranymi lekturami.

Wszystkie podejmowane przez nas działania, tak dydaktyczne jak i wychowawcze, zmiernają do tego, aby absolwenci byli przygotowani do nauki na wyższym etapie kształcenia, posiadali umiejętności językowe na poziomie B2 bądź C, znali polskie tradycje i obrzędy, byli przygotowani do uczestniczenia w polskiej kulturze i świadomi, że jako osoby dwujęzyczne posiadają dodatkowy atut na rynku pracy. Aby to osiągnąć dbamy o wysoką jakość kształcenia i zapewniamy warunki wszechstronnego rozwoju każdego ucznia, rozwijając umiejętności, i odkrywając talenty.

Krystyna Dobi

Ambasador RP odwiedził katedry polonistyki na ELTE i w Piliscsaba

1 marca 2017 ambasador Jerzy Snopek i p.o. dyrektora Instytutu Polskiego Jarosław Bajaczyk odwiedzili katedrę polonistyki na Katolickim Uniwersytecie im. Pétera Pázmánya (PPKE) w Piliscsaba.

Wizyta rozpoczęła się od rozmowy ze studentami w obecności przedstawicieli kadry naukowej katedry: dr hab. Lajos Pálfalvi, dr Judit Reiman, dr Macieja Szymanowski oraz doktorantek Orsoly Németh i Viktorii Vas. – Niezwykle cenię sobie dorobek katedry na PPKE, która działa nieprzerwanie od początku lat 90. Jej profil literacko–kulturoznawczy stanowi doskonałe uzupełnienie drugiej, starszej polonistyki na Uniwersytecie im. Loránda Eötvösa (ELTE). Co więcej, program studiów w Piliscsaba, który uwzględnia komparatystykę regionalną, idealnie wpisuje się w dynamicznie rozwijającą się współpracę wyszehradzką – stwierdził ambasador Snopek.

Studenci opowiedzieli o wrażeniach ze studiów i oczekiwaniach na przyszłość. Rozmowa dotyczyła także możliwości stypendialnych. Ambasador zadeklarował wszelkie wsparcie dla zabezpieczenia stabilnej przyszłości tej bardzo ważnej dla Polski placówki naukowej na Węgrzech. Na koniec wspominał o – jak się zdaje bliższej niż kiedykolwiek – perspektywie napisania nowego wielkiego słownika polsko–węgierskiego i węgiersko–polskiego. – Mam nadzieję, że w prace nad słownikiem włączą się również

naukowcy z Piliscsaba, w tym młodzi poloniści – powiedział ambasador. Wizytę zakończył wspólny lunch z kierownictwem katedry, gdzie wspólnie debatowano o możliwościach ulepszenia mechanizmu rekrutacji nowych studentów na studia polonistyczne.

Ambasador Jerzy Snopek wraz z Jarosławem Bajaczykiem, p.o. dyrektora Instytutu Polskiego w Budapeszcie 21 marca odwiedzili katedrę filologii polskiej na Uniwersytecie im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie (ELTE).

W spotkaniu wzięli udział pracownicy naukowcy: prof. dr hab. Janusz Bańcerowski, dr hab. Zsuzsanna Ráduly, dr hab. Péter Pátrovics, dr Dorota Várnai, lektorka języka polskiego Iga Kolasińska, a także dr Agnieszka Janiec-Nyitrai (gościnnie z sąsiedniej katedry filologii czeskiej).

Spotkanie pozwoliło zapoznać się z aktualną kondycją polonistyki na Węgrzech, jak również szansami i wyzwaniem na przyszłość. Zgodzono się, że kluczowe znaczenie miałyby utworzenie klas języka polskiego w węgierskich szkołach średnich, obudowanych szeregiem atrakcyjnych ofert stypendialnych i kulturalnych. Absolwenci takich klas byłiby naturalnymi kandydatami na studia uniwersyteckie na Węgrzech, czy też bezpośrednio w Polsce.

Żywa dyskusja wywiązała się wokół nowego wielkiego słownika polsko–węgierskiego, przy którego tworzeniu poloniści

z ELTE mieliby stanowić trzon zespołu redakcyjnego. Ambasador zapowiedział organizację sympozjum specjalistycznego w tej sprawie w Instytucie Polskim w Budapeszcie w czerwcu br.

Na jesień 2018 roku kierownik katedry dr hab. Ráduly zapowiedziała kolejną edycję konferencji Polono-Hungarica,

która zgromadzi polonistów i hungarystów z Węgier, Polski i krajów regionu. Ten projekt dobrze wpisze się w 100. rocznicę odrodzenia państwa polskiego.

Ambasador Snopek odwiedził katedrę polonistyki po raz pierwszy od czasu objęcia funkcji ambasadora.

źródło: Instytut Polski

Olimpiada Kreatywności Destination Imagination

Drużna OSP – Czardaszki, w tym roku już po raz drugi, wzięła udział w Olimpiadzie Kreatywności, Destination Imagination (DI) we Wrocławiu. Członkami naszej drużyny są: Gabrysia Segesdy, Sonia Mészáros, Bruno i Lea Desbordes-Korcsev, Eszter Szabó i Zosia Bedyńska, a naszymi trenerkami: pani Ania Lang i pani Ania Petrovics.

Wyjechaliśmy bardzo wczesnym rankiem 16 marca, bo już tego samego dnia wieczorem braliśmy udział w hucznym otwarciu olimpiady. W tym roku brało w niej udział 4000 dzieci, w tym 1000 z zagranicy. Podczas DI nasza drużyna brała udział w 3 wyzwaniach: „artystycznym”, „wyzwaniu na już” oraz „bliźniaczym”. Na

wyzwanie artystyczne przez cały rok przygotowaliśmy przedstawienie – sami napisaliśmy scenariusz, przygotowaliśmy dekoracje i byliśmy jego reżyserami. Przedstawiliśmy je ekspertom DI drugiego dnia olimpiady. Na zajęciach w szkole w Budapeszcie przygotowaliśmy się również do zadań „na już”, chociaż oczywiście nie wiedzieliśmy dokładnie, z jakim zadaniem przyjdzie się nam zmierzyć. W końcu dzięki dobrej współpracy udało się nam wykonać je całkiem dobrze.

W czasie DI każda drużyna ma swoją drużynę bliźniaczą, z którą ma bliżej poznać się i razem wykonać wyzwanie bliźniacze. Nasza drużyna bliźniaczą była drużyna o nazwie #candypower, składająca się z sześciu dziewczyn z podwarszawskiego Józefowa. Czas, który razem spędziliśmy minął bardzo wesoło – znaleźliśmy w Polsce nowych przyjaciół! Byliśmy z nich bardzo dumni, bo na zakończeniu Olimpiady okazało się, że nasze Bliźniaczki zajęły drugie miejsce w wyzwaniu artystycznym i pojadą do Chin na Azjatycką Olimpiadę.

Czardaszki zdobyły łącznie 91 punktów, to o 10 więcej niż nasz zeszłoroczny wynik! Jesteśmy z niego całkiem zadowoleni. Na zakończenie była wielka impreza z muzyką i tańcem! Oczywiście już planujemy przyszłoroczną Olimpiadę! DI jest wyzwaniem dla każdego. Zapewni miłą i mądrą zabawę dla wszystkich, którzy dołączą się do nas! Czekamy na wszystkich w każdą sobotę po lekcjach!

Lea i Zosia

Dlaczego warto?

Uczestnicy programu:

- rozwijają kreatywność i myślenie krytyczne,
- uczą się stosowania metod i narzędzi twórczego myślenia do rozwiązywania problemów w praktyce,
- rozwijają umiejętność współpracy w grupie, skutecznej komunikacji i prezentacji,
- kształcą umiejętności przywódcze,
- uczą się rozpoznawać, używać i rozwijać różnorodne własne umiejętności i zdolności,
- uczą się odwagi w myśleniu, podejmowania ryzyka, stawiania celów i wytrwałości w dążeniu do nich,
- uczą się samodzielności w myśleniu i działaniu, odpowiedzialności, tolerancji dla odmiennych pomysłów i poglądów,
- zyskują poczucie sprawstwa i ogromną satysfakcję z własnych osiągnięć, zwiększają poczucie własnej wartości,
- nawiązują przyjaźnie i uczą się współpracy z młodymi ludźmi z całego świata.

Święto Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej czyli wszystko o Wiśle

Co roku na wiosnę Ogólnokrajowa Szkoła Polska celebruje swoje święto. Jest ono zwykle dedykowane wybitnemu poecie lub pisarzowi wskazanemu przez Senat RP, jako człowiek roku, w związku z bardzo okrągłą rocznicą jego śmierci lub urodzin. Tym razem mieliśmy kłopot z wyborem, gdyż bohaterami 2017 roku są tak wielkie postaci jak Tadeusz Kościuszko czy Józef Piłsudski.

„Krakowskim targiem” zwyciężyła królowa polskich rzek – Wisła, bowiem mija właśnie 550 lat od pierwszego flisu, tj. pierwszego spławu ludzi i towarów Wisłą. I to ona stała się motywem przewodnim naszego konkursu literacko-artystycznego. Zresztą założyła sobie w pełni na to wyniesienie, jako że jej rola w polskiej historii, scalaniu polskiej tożsamości narodowej i w kulturze jest nie do przecenienia. „Obrosła” nasza Wisła w liczne legendy, mity, wiersze, piosenki – wszystkie wciąż żywe – co starali się udowodnić, z dobrym skutkiem, uczestnicy konkursu.

Konkurs odbył się 25. marca w gościnnych progach Domu Polskiego, a sala dosłownie pękała w szwach od tłumnie zgromadzonych uczniów i rodziców. Gośćmi honorowymi byli konsul RP Marcin Sokołowski, István Karagity – przedstawiciel węgierskiego kuratorium oświaty od spraw narodowościowych oraz nieoceniony proboszcz naszej parafii Krzysztof Grzelak.

Konkurs przebiegał w trzech kategoriach: inscenizacje, recytacje wierszy oraz wykonanie piosenek,

a jury pod przewodnictwem ks. Grzelaka stanęło przed nie lada wyzwaniem, ze względu na dużą ilość uczestników oraz różnorodność występów.

Tegoroczną rywalizację na scenie wygrała 3 klasa z Budapesztu, która pod opieką Anny Petrovics przygotowała legendę o toruńskich piernikach (I nagroda jury) i Basi Virágh z oryginalnym przedstawieniem o smoku wawelskim (nagroda publiczności). Pierwszą nagrodę w kategorii piosenek otrzymała 1 klasa z Budapesztu pod opieką Anny Lang, a specjalną nagrodę za kreatywność 6 klasa z Budapesztu pod kierownictwem Aliny Papiewskiej i ich przedstawienie o warszawskiej biedzie.

Atmosfera uroczystości, bardzo ciepła, wzrosła gwałtownie, gdy dyrektor Anna Lang wręczała nagrody uczniom za osiągnięcia w konkursach pozaszkolnych w tym roku, którym nie było wręcz końca...

Tego samego dnia odbyło się również wręczenie nagród laureatom szkolnego konkursu plastycznego poświęconego Wiśle. Wszystkie prace – zarówno te nagrodzone, jak i te, które wzbudziły mniejsze uznanie jury – zdobiły ściany sali, w której odbywał się konkurs i prezentowały się imponująco. Każdy mógł je obejrzeć i wydać własną ocenę.

Ostatnim punktem programu był występ artystów Teartu Dzieci Zagłębia, który przybył do nas z przedstawieniem „O Talerzu Nierozbitku”.

B. Virgh

A Harcoló Szolidaritás és 1988. március 15-e

1988. március 15-én a korábbi évekhez képest nagyot ugrott a Budapest utcáin tüntetők száma: mintegy 10-15 ezer ember követelt népképviselési demokráciát, szabad választásokat, valamint október 23-a nemzeti ünnepé nyilvánítását. Az eseményre áprilisi szamizdat-kiadványában reagált a lengyel földalatti ellenzék egyik ikonikus szervezete, a Harcoló Szolidaritás (Solidarność Walcząca), amely a magyaroknak szóló üdvözlésében szintén párhuzamot vont 1848-cal és 1956-tal, és a két mártír miniszterelnökkel, gróf Batthyány Lajossal és Nagy Imrével, majd az üzenetet ennek szellemében a „Függetlenség! Szabadság! Lengyel-Magyar Barátság!” felkiáltással zárta (a teljes szöveg elérhető a múzeum oldalán).

De mi is volt pontosan a Harcoló Szolidaritás, és mi mozgathatta fenti gesztusánál? A Kornel Morawiecki vezetete csoportosulás Wrocławban jött létre a hadiállapot alatt, a „nagy” Szolidaritásból kiválva, miután nem értett egyet a szakszervezet vezetősége által választott stratégiával. Militarista alapokon nyugvó felépítésével a II. világháborús partizánmozgalmak utódjának tekintette magát, noha módszerei finomabak voltak azokénál (bár teljes

mértékben nem zárkózott el a merénylet lehetőségétől sem: Czesław Błazejewski ezredes, a Biztonsági Szolgálat alsó-sziléziai vezetője egy ideig egy mesterlövész célkeresztjében érkezett haza a munkából, aki meghúzta volna a ravaszt, ha arról kap hírt, hogy a szervezet valamelyik tagját a titkosrendőrség meggyilkolta). Elsősorban földalatti sajtója révén küzdött az elnyomó államhatalom ellen, amely soha nem tudta felszámolni a szervezetet, éppen annak organikus, nem mereven hierarchizált összetétele miatt.

Radikalizmusa okán értelem-szerűen szóba sem került, hogy a Harcoló Szolidaritás helyett kapjon a kerekasztal-tárgyalásokon résztvevők sorában, főként nem úgy, hogy magát az aktust – az 1956-ban és 1970-ben vért ontókkal, illetve a hadiállapot bevezetésének felelőseivel való egyeztetést – is kritizálta. Ennek megfelelően elutasította a tárgyalások eredményét is: kompromisszumos választások helyett teljesen szabad voksolást, és az állampárt hatalomból való kizárását követelte. A rendszerváltás azonban ritkán kecsgetett politikai sikerrel azok számára, akik nem voltak hajlandók semmilyen kompromisszumra:

Morawiecki új formációja, a Szabadság Pártja (Partia Wolności) színeiben még a jelöltségig sem jutott el az 1990-es elnökválasztásokon. A Harcoló Szolidaritás egyesületi formában ma is létezik, igen csekély létszámú tagsággal, és politikai súly nélkül, de az egypárti diktatúrával szembeni, megalkuvás nélküli küzdelem élő mementójaként.

1988-ban különös időszakban érte a szervezetet a budapesti események híre. A hadiállapot, amely életre hívta őket, évek óta véget ért, de a politikai változás ideje még mindig nem érkezett el, ezért különösen sokat jelentett számukra (mint ahogy több más lengyel ellenzéki mozgalom számára is) az, hogy magyar részről, ha közvetve is, de kaptak egy megerősítést tevékenységükhöz. '88 nyarán ki is tört a nagy sztrájk Lengyelországban, de sem ez, sem pedig – mint később kiderült – a magyarországi történések nem az egypártrendszer elsöpréséhez, hanem az annak fokozatos lebontásához vezető úton voltak fontos lépések.

Balázs István
Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

zapalenie naszej ulotki/tekst węgierski/1 Informacja, że w niektórych miastach już wczesniej pojawily się te ulotki.Możliwe,były gotowe,ale mialy się ukazać dopiero 15 marca,co powstrzymoło nas przed wczesniejszym zaprezentowaniem. Jak okazało się,ulotki te nie miały być drukowane.

WĘGERSKI

Muró polski wysłał w Wiedniu obywateli, rocznicę 15 marca. Razem wzięliśmy wzięliśmy wzięliśmy, wzięliśmy bohaterów i wzięliśmy wzięliśmy. Razem wzięliśmy głowy przed wzięliśmy dwóch premierów - wzięliśmy wzięliśmy: Lajosa Batthyány, ego i wzięliśmy. Idea 1848 roku ogłosiła aktualnie. Jesteśmy z Wiedni, jesteśmy wzięliśmy Wiedni. Razem wzięliśmy wzięliśmy wzięliśmy podjęte na nowo w wzięliśmy. 1956 roku: NIEKOMPROMISSUMOWA WOLNOŚĆ I NIEKOMPROMISSUMOWA NIEKOMPROMISSUMOWA

MAGYAROK!

A lengyel nép wziętek együtt ünnepeli március 15-ét. Együtt ünnepeltek köztük hazánkra, köztük hazánkra, köztük hazánkra. Együtt wziętek fejet Magyarországra két mártír miniszterelnök: Batthyány Lajos és Nagy Imre emléke előtt. A 48-as esztendő meg új szavazatok. Veletek esztendőtek węgiersk. Kiáltottak együtt az 1956-ban újrafüggetlenséget magyarul felismert:

FÜGGETLENSÉG! SZABADSÁG!
LÉNYEG - MAGYAR BARÁTSÁG!

szia niemczyka, popularnoscia w krajach srodniocny i Inteligencji węgierskiej w Rumunii. Przed utworzeniem luty zlotyż on dzialajace do dnia niecalośće jako literackie skupiające setki członków. Wiednie rumunskie wzięliśmy, wzięliśmy jego dzialalnoscia wynagly w 1960r. przeniesienie do Białej Lasy. Reagując wzięliśmy się - ko. Templi wzięliśmy wzięliśmy przez wzięliśmy wzięliśmy, a potem wzięliśmy na niego wzięliśmy bez tablic rejestracyjnych. Po leżeniu w szpitalu został przeniesiony do szpitala - znowu, gdzie wzięliśmy go niezidentyfikowany wzięliśmy - tym razem ze skutkiem. Amerykanizm jest to pierwszy przypadek zabójstwa węgierskiego księdza w Rumunii. W lutym 1949r. spora porażenie spowodowała śmierć ko. Cezay Falfly'ego pobitego na śmierć przez białą policję.

Felhasznált forrás és szakirodalom

- Solidarność Walcząca. 7/176. szám. 1988. április 3-17.
- Ajnenkiel, Andrzej (szerk.): Prezydenci Polski. Varsó, Wydawnictwo Sejmowe, 1991.
- Dudek, Antoni: Pierwsze lata III Rzeczypospolitej. 1989-2001. Krakko, Arkana Historii, 2004.
- Igor Janke: Eröd. A Harcoló Szolidaritás földalatti hadsereg története. Göd, Rézbong Kiadó, 2016.
- Kenney, Padraic: A Carnival of Revolution. Central Europe 1989. Princeton, Princeton University Press, 2002.
- Paczkowski, Andrzej: Fél évszázad Lengyelország történetéből. 1939-1989. Budapest, 1956-os Intézet, 1997. 10

Z Orłowiczem na Węgrzech 1.

Mieczysław Orłowicz (1881–1959) nestor polskiej turystyki, krajoznawca, autor licznych przewodników, w tym pierwszego polskiego przewodnika po Europie wydanego w 1906 roku, urodził się w rodzinie notariusza, w Galicji. Po ukończeniu studiów prawniczych i praktyce w kancelarii adwokackiej zerwał z pracą w sądownictwie i zajął się organizowaniem wycieczek po Polsce i Europie, popularyzacją turystyki w prasie i w literaturze. Był założycielem i współzałożycielem licznych towarzystw turystycznych, w których zarządach zasiadał. W latach II Rzeczypospolitej pracował w instytucjach centralnych kierując referatami do spraw turystyki w Ministerstwie Robót Publicznych i Ministerstwie Komunikacji. Okres okupacji hitlerowskiej był czasem tułaczki i ciężkiej choroby. W powstaniu warszawskim uległy zniszczeniu jego zbiory biblioteczne, rękopisy i archiwum fotograficzne.

Po II wojnie powrócił do pracy w Ministerstwie Komunikacji, a później w, powołanym w 1952 roku, Komitecie do Spraw Turystyki. Przeszedł pieszo ok. 14.000 kilometrów, był autorem ponad 100 przewodników, zwiedził większość krajów Europy, ale najbardziej fascynowała go Polska.

Pierwszą wycieczkę na Węgry, a tym samym niejako za granicę Galicji odbył Orłowicz w 1899 roku, jako 18-letni chłopak. Była to rodzinna wycieczka z Krynicy na węgierski Spisz. Jechano wynajętą na kilka dni dorożką konną. W dorożce było ciasno, gdyż siedziało w niej pięciu pasażerów. Najlepiej miał Orłowicz, który jechał na kozle obok dorożkarza. Droga z Krynicy prowadziła

przez Muszynę, Żegiestów do Piwnicznej, a następnie traktem handlowym istniejącym od średniowiecza na Węgry. Ówczesny Spisz był zamieszkały przez Słowaków, Polaków, Rusinów, Niemców, Węgrów i Cyganów. Orłowicz podziwiał piękno krajobrazu, zabytkowe miasta i miasteczka, zamki w ruinie. O ile we wsiach i miasteczkach turyści porozumiewali się po polsku bądź po słowacku, to w uzdrowiskach (Łomnica Tatrzańska, Smokowiec, Szczyrbskie Jezioro) jedynie po węgiersku. Węgrami byli nie tylko kuracjusze, ale i służba. Kuchnia też była węgierska. Znajomość języka niemieckiego niewiele pomagała. Orłowicz doświadczył tego zaraz po przekroczeniu granicy, w miejscowości Lubowelskie Kąpiele, po węgiersku Lublo Fördö, gdzie całe towarzystwo stanęło na obiad.

Ale oddajmy głos pamiętnikarzewi: *„Weszliśmy do dużej sali jadalni, w niewielkim Domu Zdrojowym. Stoły nakryte były w podkowę, jak w pensjonacie, publiczność złożona była z bardzo korpulentnych panów i ważących po 100 kg pań, rozmawiających tylko po węgiersku; jadłospis był węgierski, usługa włądała tylko językiem węgierskim. Raczej na migi zamówiliśmy potrawy, nie wiedząc w dodatku jakie. (...) Zamówiony obiad nam nie smakował, bo był zbyt tłusty i doprowadził do rozstroju żołądka. Ze zdrowym żołądkiem z Lubowelskich Kupeli wyjechali wówczas tylko ci z uczestników naszej małej wycieczki, którzy nie jedli prócz chleba i owoców popitych winem.”* Co właściwie jedli? Małego prosiaka upieczonogo na rożnie, ociekającego

tłuszczem, w mocno paprykowym sosie „*aż usta pękały po konsumpcji*”. Na deser podano gołąbki z czerwonej papryki z ryżem, które wzmogły jeszcze pragnienie, ale nie zaspokoily głodu, bo nie można było ich jeść.

Na dłużej zatrzymali się w Szczawnicy, by odbyć spływ Dunajcem. Brzeg północny Dunajca był polski, zaś południowy należał do Węgier z wyjątkiem małego fragmentu od Szczawnicy do Leśniewskiego Potoku. Wsie nad Dunajcem były polskie, rusińskie, słowackie, nie było ani jednej węgierskiej, ale napisy wszędzie były tylko węgierskie. Ponieważ wysiadało się na brzegu węgierskim koło Czerwonego Klasztoru, węgierskie władze podatkowe chcąc ciągnąć zyski ze spływu, wydawały bilety na spływ ściągając w ten sposób wysoki podatek. Dawali drukowane bilety tylko w języku węgierskim, chociaż przewoźnikami i gośćmi byli w 90 % Polacy. W połowie spływu na węgierskiej stronie, na małej polance urządzono postój godzinny, aby goście mogli napić się wina, białej kawy lub zatańczyć przy cygańskiej orkiestrze grającej mazura, krakowiaka, czardasza. Często Cyganie w ubraniach wchodzili do Dunajca, by zagrać jeszcze łodziom, które przepływały przez bramy powitalne robione z kwiatów przez cygańskie dzieci. Oczywiście wszyscy oczekiwali na napiwek...

c.d.n.

Izabela Gass
pracownik Archiwum PAN
współpracownik PIBM

Fragmenty pamiętnika:
- Orłowicz M., Moje wspomnienia turystyczne.
Wydawnictwo Ossolinem, 1979, s. 1243-17.

PROGRAM

- 20** *kwietnia, 18:00* – kino Urania
Powidoki
napisy węgierskie, 98'
- 20** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Zjednoczone stany miłości
napisy węgierskie, 101'
- 21** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Szcześnie świata
lektor, 98'
- 21** *kwietnia, 21:00* – kino Művész
Krótki metraż / Tender metropolis
napisy angielskie, 120'
- 22** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy, 108'
- 22** *kwietnia, 21:00* – kino Művész
Kamper
lektor, 85'
- 23** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Prosta historia o morderstwie
lektor, 85'
Gość specjalny: ARKADIUSZ JAKUBIK, reżyser
- 24** *kwietnia, 21:00* – kino Művész
Heavy mental
napisy węgierskie, 199'
Gość specjalny: SEBASTIAN BUTTNY, reżyser
- 25** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Powidoki
napisy węgierskie, 98'
- 25** *kwietnia, 21:00* – kino Művész
Córki dancingu
lektor, 89'
- 26** *kwietnia, 19:00* – kino Művész
Ostatnia rodzina
napisy węgierskie, 122'
Gość specjalny: ANDRZEJ SEWERYN, odtwórca jednej z głównych ról

CO BĘDZIE?

MI LESZ?

1 maja w Kościele Polskim w Budapeszcie uczymy świętego Józefa robotnika o godz. 18.00 rozpocznie się pierwsze nabożeństwo przy figurze NMP. Május 1-én 18.00-kor a Lengyel Templomban Munkás Szent József ünnepe lesz; az első liturgia lesz a Szűzanya szobornál.

1 maja o godz. 13.00 Stołeczny Samorząd Polski zaprasza do Budapest–Fasori Evangélikus Gimnázium (Bp. 1071 Városligeti fasor 17–21) na spotkanie węgierskich chórów polonijnych, które odbędzie się z okazji Światowego Dnia Polonii i Polaków za Granicą. Május 1-én 13.00-kor a Fővárosi Lengyel Önkormányzat minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumba (Bp. 1071 Városligeti fasor 17-21), ahol a magyar polóniai kórusok találkozzák tartják a Polónia és a Külhoni Lengyelek Napján.

3 maja w Kościele Polskim o godz. 18.00 z udziałem chóru św. Kingi odbędzie się uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski połączona z Apelem Jasnogórskim. Május 3-án a Lengyel Templomban 18.00-kor a Szent Kinga kórus részvételével ünnepség lesz a Szűzanya – Lengyelország Királynéja tiszteletére, melyen eléneklik a jasnogóra-i esti imát is.

5 maja do siedziby PSK im. Józefa Bema Stołeczny Samorząd Polski zaprasza na spotkanie polsko-węgierskiego klubu młodzieżowego. Május 5-én a Bem József LKE székházában a FLÖ szeretettel vár minden érdeklődőt a lengyel-magyar ifjúsági klubra.

6 maja Polonia w Békéscsaba organizuje uroczystość z okazji Konstytucji 3 Maja, Dnia Flagi i Dnia Polonii i Polaków za Granicą. W programie wernisaż wystawy o Derenku, film i wykład, który zaprezentuje József Virágh z Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie. Május 6-án Békéscsabán megtartják a Május 3-i Alkotmány, a Lobogó, a Polónia és a Külhoni Lengyelek Ünnepe. A programban szerepel a Derenki kiállítás megnyitója, filmbemutató és egy előadás, melyet Virágh József (budapesti Lengyel Kutatóintézet és Múzeum) tart.

7 maja SNP w Szolnoku organizuje III Dzień Polskiej Kultury. Május 7-én a Szolnoki LNÖ szervezésében megtartják a III. Lengyel Kultúra Napját.

7 maja w Budapeszcie PSK im. J.Bema wraz z SNP III, XII i XIII dzielniccy organizują spotkanie byłych uczestników bemowskich kolonii. Május 7-én Budapesten a Bem József LKE a III., XII. és XIII. kerületi LNÖ szervezésében találkozót szerveznek az egykori bemes táborozóknak.

13 maja w budapeszteńskim Kościele Polskim o godz. 17.00 rozpocznie się Dzień Fatimski w 100-lecie objawień fatimskich. Május 13-án a Budapesti Lengyel Templomban 17.00-kor kezdődik a Fatimai Szűzanya Napja, melyet a Szűzanya Fatimai megjelenésének a 100. évfordulóján tartanak.

14 maja o godz. 10.30 w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędzie się I komunია święta. Május 14-én 10.30-kor elsőáldozás lesz a Lengyel Templomban.

CO BĘDZIE?

MI LESZ?

Do 15 maja trwają zapisy uczniów do Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech.

Május 15-ig lehet beíratni a gyerekeket a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskolába.

W dniach od 15–20 maja dzieci z oddziału szkolnego OSP Dunaújváros wyjadą do Polski w ramach wymiany międzyszkolnej. Május 15. és 20. között a LNNI dunaújvárosi részlegének a tanulói iskolai diákcsere program keretében Lengyelországba utaznak.

21 maja na antenach radiowej i telewizyjnej MTVA odbywał się będzie Dzień Kultur Narodowościowych.

Május 21-én a rádió és az MTVA műsorán szerezpelní fog a Nemzetiségi Kultúra Napja.

21 maja o godz. 15.00 przy współpracy SNP IV dzielnicy Budapesztu w Kaplicy Skalnej sprawowana będzie msza święta w języku polskim z okazji Dnia Matki.

Május 21-én, 15.00 órakor a IV. kerületi LNÖ közreműködésével Anyák Napja alkalmából lengyel nyelvű szentmisét tartanak a budapesti Sziklatemplomban.

21 maja w Kościele Polskim w Budapeszcie odbędzie się odpust parafialny, wspomnienie NMP Wspomożycielki Wiernych. Május 21-én a Lengyel Templomban a Mindenkor Segítő Szűz Mária ünnepe alkalmából búcsút rendeznek.

Do 26 maja w Domu Polskim w Budapeszcie czynna będzie wystawa prac Mariana Józefa Trojana.

Május 26-ig a budapesti Lengyel Házban látható lesz Marian Józef Trojan munkáinak a kiállítása.

W dniach od 26–28 maja w Budapeszcie odbywał się będzie Festiwal Śródmiejski, w ramach którego 27 maja odbywał się będzie dzień narodowościowy, a tamtejszy SNP do udziału w koncercie dnia narodowościowego zaprosił zespół Dolina Dunajca z Nowego Sącza. Május 26–28-ig Budapestén megrendezésre kerül a Belvárosi Fesztivál, amelynek keretében május 27-én nemzetiségi napot tartanak; a nemzetiségi koncert keretében fellép a Nowego Sączból érkező Dolina Dunajca (Dunajec völgye) együttes.

W dniu 28 maja POKO Oddział przy ul. Óhegy 11 zaprasza do Domu Polskiego w Budapeszcie na otwarcie wystawy Beaty Gajeckiej pt. „Arka Noego” z udziałem dzieci z Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym ze Szczawnicy.

Május 28-án az Óhegy utcai LKK részleg szeretettel vár mindenkit a budapesti Lengyel Házba, ahol megnyitják Beata Gajeka „Noé bárkája” című kiállítását; az eseményen részt vesznek a szczawnica-i Szellemi Fogytékosokért Lengyel Egyesületből érkező gyerekek.

31 maja o godz. 17.00 sprawowana będzie msza święta w Bazylice św. Stefana w Budapeszcie z okazji Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny.

Május 31-én 17.00-kor Szűz Mária királynő ünnepe alkalmából szentmisét mutatnak be a Szent István bazilikában.

(b.)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach. A szerkesztőség a programok változásáért nem vállal felelősséget.

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

do 15.maja 2017 r. przyjmuje zapisy na nowy rok szkoły 2017/18.

Można zgłaszać się osobiście w sekretariacie szkoły w godzinach od 8:00 do 16:00 lub mailowo (szkolpol@polonia.hu).

SAMORZĄD Polaków w XVIII dzielnicy Budapesztu

zaprasza na

BAL

BIAŁO-CZERWONY

z okazji 1-go maja

podczas którego wystąpią

TOMEK CORAL & MAGDALENA

nie zabraknie również miłego akcentu w postaci programu „TYŁE SŁONCA NA BIS” z wielokrotnymi gośćmi z rep. Amy Janar oraz tańców w wykonaniu zespołu POLONIEZ

**29 kwietnia 2017
godz. 19:00**

Dom Kultury

XVIII dzielnica Budapesztu Kondor Béla sétány 8

cena 5500 Ft/osoby

rezerwacja miejsc pod numerem telefonu: 06 709419665

W celu zapewnienia odpowiedniego klimatu imprezy prosimy zadbać o okienki „biało-czerwony” w strojach uczestników.

Języki rodzinne

Wybaczcie mi Drodzy Czytelnicy, ale po raz kolejny będę w felietonie na łamach „Polonii Węgierskiej” uprawiał swoistą prywatę. Będę się chwalił.

Najpierw pochwalę się swoją Żoną. Wielu z Państwa ją zna, bo od dziecka uczestniczyła w wielu polonijnych imprezach, przedsięwzięciach i zespołach czy chórach. Trochę była taką Veroniczką do tańca i śpiewu. Kiedy ją poznałem, nie miałem bladego pojęcia, że w jej żyłach płynie jakakolwiek inna krew niż polska. Dopiero, gdy powiedziała mi, że jej Mama jest Polką a Tata Węgrem zacząłem wychwytywać drobniutkie błędy. Których pewnie bym nie zauważył, gdyby nie to, że przecież na kogoś, dla kogo język ojczysty nie jest dokładnie określony, zwraca się podwójną uwagą. Tak jest do dziś, czasem wychodzą z tego śmieszne sytuacje, ale generalnie dumny jestem z tego jak moja Żona mówi po polsku, mimo że wychowywała się na Węgrzech. Skąd ten sukces? Odpowiedź pewnie zna wielu z Państwa. Tu najważniejszą rolę odgrywa dom, rodzina. Gdyby nie Mama mojej Żony, pewnie nie byłoby aż tak dobrej znajomości języka, wyuczonej nie na lekcjach, nie na kursie, ale w domu. Od pieluszek wpajanie dwóch języków daje naprawdę wspaniałe efekty. Mimo, że nie jest łatwo, mimo że często dzieciaki się buntują, mimo że nie zawsze jest to akceptowane przez otoczenie. Anglojęzyczny świat ma określenie „mother tongue” a Polacy „mowa ojczysta”. I choć oba określenia znaczą to samo, to w przypadku mojej Żony dokładnie opisują sytuację. Mową ojczystą

jest węgierski (po ojcu), a po Mamie (mother tongue) polski. Cieszę się, że moja Teściowa się nie poddała, a przecież na emigracji to częsta pokusa – i do dzieci mówiła po polsku. Wiem, że nieraz łatwiej, bo łatwiej się nauczyć węgierskiego, bo otoczenie mówi po węgiersku i tak dalej. Znam takie przypadki, kiedy dzieci mają nieco żalu do swoich rodziców, że za młodu zbyt mało przykładali wagi do tego, aby ich dzieci mówiły w obu językach.

Kilka miesięcy temu urodziła się nasza upragniona córka. No cóż, jako dumny ojciec nie mogłem kiedyś nie wspomnieć o niej szerszej publiczności. Odkąd wyprawiliśmy się na Węgry, nasi znajomi wiedzą, że najlepszym prezentem dla nas jest polskojęzyczna literatura. W czasie wyjazdów do Polski zawsze staram się oprócz spożywczych specjalności niedostępnych na Węgrzech, przywieźć również jakąś prasę czy książkę.

Lenke, tak jak jej Mama wychowywać się będzie w dwujęzycznym domu. I pewnie, tak jak u Veroniki, Mama zawsze będzie Anya, a Apu zawsze będzie Tata, i mam nadzieję, że w równie dobrym stopniu opanuje oba języki.

Bardzo się cieszę, że ma ku temu naprawdę sporo możliwości. Jest oczywiście szkoła przy ambasadzie, gdzie chodziła moja Żona. Z założenia przeznaczona dla dzieci, które mówią nieźle po polsku. Tyle, że nigdy nie wiadomo gdzie nas los wypchnie, nie wiemy czy zawsze będziemy mieszkać w Budapeszcie, czy nawet w jego okolicach. Dumny

jestem z tego, że na Węgrzech działa polonijna szkoła, która uczy polskiego języka i polskiej historii czy kultury. I co najważniejsze nie jest przeznaczona praktycznie tylko dla dzieci budapeszteńskich! Wiemy, że Ogólnokrajowa Szkoła Polska ma jedenaście oddziałów na terenie całych Węgier. Tam gdzie byłyby w przyszłości większe skupiska dzieci polskich czy polonijnych, albo nawet takich, które chcą się polskiego nauczyć pewnie i w przyszłości mogą powstać kolejne oddziały szkoły.

Czasem obserwuję Panie nauczycielki i naprawdę jest mi miło, gdy widzę ich zaangażowanie w naukę i przekazywanie nie tylko wiedzy o języku polskim, ale i o samym kraju. Nieraz, jako PIBM włączaliśmy się w działania szkoły. Ostatnio nawet brałem udział w pracach jury konkursu plastycznego dla uczniów.

Jak ważne w życiu może być opanowanie dwóch języków widzę na przykładzie własnej Żony. Mając w małym palcu dwa stosunkowo mało znane w Europie języki, od razu jest się specjalistą i naprawdę o pracę, czy to w Polsce, czy na Węgrzech, czy w wielu innych krajach nietrudno. Oczywiście dobrze mieć jeszcze coś ekstra, coś, czym się zaimponuje potencjalnym pracodawcom, ale te dwa języki to naprawdę duży plus.

Będziemy dbać o to, by ten plus miała i nasza Córka. By mieszkając na Węgrzech w równym stopniu znała i posługiwała się językiem polskim... Moim ojczystym językiem.

Piotr Piętka

polonia węgierska

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő:
dr. Agnieszka Janiec-Nyitrai

p.o. redaktora naczelnego / Megbízott főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Endre
Sutarski Szabolcs

Redakcja / Szerkesztőség:
1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia / Nyomda:
Croatia Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu
HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów. /
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. / Az újság kiadása Magyarország központi költ-
ségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska”
(12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii”
(4 numery) na rok 2017 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és
negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2017. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.
Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze -
można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesíté-
sét – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy
wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów,
jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe
prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-
00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás
támogatás” (wsparcie dla pisma).

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összege-
ket is úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt
pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3.
tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 311-02-16
www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2.
www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvesz út 15.
tel.: +36 1 326-83-06
tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413-82-00

www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413-82-08

www.budapest.polemb.net budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 311-58-56

www.polinst.hu info@polinst.hu
biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:
www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz)
Redakcja Polska Magyar Rádió zRt.
1088 Budapest, Bródy S. u. 3-5.

FONTOS CÍMEK

**Ciepły kwiecień,
mokry maj,
będzie żytko,
jako gaj.**

**Choć i w kwietniu
słońko grzeje,
nieraz pole
śnieg zawieje.**

**Deszcze częste
w kwietniu wróżą,
że owoców
będzie dużo.**

**Gdyby w kwietniu
nie padało,
to owoców
będzie mało.**

**Jak przygrzeje słońko,
przejdzie kwiecień łąką.**

**Grzmot w kwietniu
dobra nowina,
już szron roślin
nie pościna.**

**Kiedy w kwietniu
słońko grzeje,
wtedy chłop
nie zubożeje.**

**Kwiecień, kiedy
deszczem plecie,
to się maj
wystroi w kwiecie.**

**Kwiecień,
co deszczem rosi,
wiele owoców
przynosi.**

**Suchemu kwietniowi
chłop się nie raduje,
bo kwiecień mokry
dobry rok zwiastuje.**

**Pogody kwietniowe
- słoty majowe.**

**Gdy w kwietniu
słońko na dworze,
nie będzie
pustek w komorze.**

**Jak w kwietniu mróz,
to na pagórku siana wóz.**

**Kwiecień,
plecień,
bo przeplata,
trochę zimy,
trochę lata.**